

COMMISSION DES FINANCES ET
DU BUDGET

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN
EN DE BEGROTING

du

van

MARDI 3 MAI 2011

DINSDAG 3 MEI 2011

Matin

Voormiddag

La séance est ouverte à 10.14 heures et présidée par Mme Muriel Gerkens.

De vergadering wordt geopend om 10.14 uur en voorgezeten door mevrouw Muriel Gerkens.

01 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris, toegevoegd aan de minister van Justitie, over "fraude met CO₂-rechten" (nr. 4296)

01 Question de M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État, adjoint au ministre de la Justice, sur "la fraude relative aux droits d'émission de CO₂" (n° 4296)

01.01 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, op 13 april meldde de krant *De Tijd* dat in het najaar van 2009 verschillende Belgische bedrijven in totaal voor 84 miljoen euro waren opgelicht via een CO₂-rechtenfraude.

De fraudeurs waren via een netwerk van schermvennootschappen geïnfiltreerd in het officiële handelsplatform voor CO₂-rechten.

Pas nadat de grootste gedupeerde naar het gerecht was gestapt, heeft België in januari 2010 de btw-regels voor CO₂-rechten aangepast om een dergelijke fraude in de toekomst onmogelijk te maken.

In de ons omringende landen werden de btw-regels voor CO₂-rechten reeds in juni en juli 2009 aangepast. Mijn vraag is dan ook waarom onze regering en u, als staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding, zo laat hebben gereageerd, met als gevolg dat deze toch heel omvangrijke fraude in het najaar van 2009 nog kon gebeuren?

01.02 Staatssecretaris **Carl Devlies**: Mevrouw de voorzitter, collega Van der Maelen, het hangt er een beetje van af wat u als snel of traag beschouwt. In onze ogen heeft de Belgische regering zeer snel gereageerd, vermits de eerste fraude door de gemengde ondersteuningscel btw-fraude van BBI-politie pas werd gesignaleerd in de maand december 2009. Op dat moment is ook de eerste melding van CFI binnengekomen. Op basis van die melding werd dan een gerechtelijk onderzoek geopend in het arrondissement Doornik en heeft de administratie van de BBI een advies aan de regering bezorgd om de wetgeving aan te passen. Dat is dan ook zeer snel gebeurd, zodoende dat het koninklijk besluit reeds op 18 januari 2010 werd gepubliceerd, dus nauwelijks zes weken na de melding van het eerste fraudegeval.

Het gevolg daarvan is ook dat die fraude in België zeer beperkt is gebleven. De totale omvang bedroeg 79 miljoen euro, maar de schade voor de Schatkist bedroeg slechts 7 miljoen euro. Dat staat in scherp contrast met de verliezen die in andere landen werden geleden, zoals bijvoorbeeld in Frankrijk, waar we spreken over 1,5 miljard euro schade ten gevolge van die fraudevorm, en in Duitsland 1 miljard euro schade. De totale schade voor Europa, zoals berekend door Europol, bedraagt ongeveer 5 miljard euro. In België bleef het beperkt tot 7 miljoen euro door een snelle en gepaste reactie.

Ik zou trouwens ook hulde willen brengen aan die gemengde ondersteuningscel van BBI en politiediensten, die er toch in geslaagd is om in enkele jaren de fraude van de BTW-carrousels tot een minimum te herleiden.

In het jaar 2001 was er nog sprake van een jaarlijks verlies van rechten voor de Belgische Schatkist van

1,1 miljard euro. De laatste jaren is dat teruggebracht tot enkele tientallen miljoenen euro. Voor iedere nieuwe fraudevorm die zich met die btw-carrousels voordoet – er zijn zeer veel varianten, de CO₂-emissierechten zijn maar een van de varianten – wordt onmiddellijk opgetreden en slaagt men er blijvend in om het verlies voor de schatkist zeer beperkt te houden, in vergelijking met het verleden en in vergelijking met een aantal ons omringende landen.

01.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, u zegt dat er zes weken na de eerste fraude al ingegrepen werd. Het was geweten, in de hele Europese Unie, dat dit soort van fraudemechanismen aan de gang was. Het verbaast mij trouwens dat het nogal vrij simpel is. Het grootste bedrijf dat zich in België daaraan heeft laten vangen – ik zal geen namen noemen – mag zich ook eens afvragen of de voorkomingsmechanismen van dat bedrijf wel up-to-date zijn.

In juni was men in de Europese Unie al op de hoogte van het feit dat dit soort van fraudemechanismen bestond. Frankrijk en Groot-Brittannië hebben in juni en juli ingegrepen. Het bewijst ook minstens dat ofwel de uitwisseling tussen de Europese lidstaten nog niet goed werkt, ofwel men in België niet aandachtig genoeg geweest is en niet genoeg volgt wat er in andere landen gebeurt.

Uw cijfers verschillen een beetje van de cijfers die in de krant stonden. De krant *De Tijd* had het over 84 miljoen euro, u hebt het nu over 79 miljoen euro. Dat is een beperkt verschil, maar toch zou ik graag weten vanwaar dat verschil komt.

Mijnheer de staatssecretaris, de grote meevaller die de Belgische Schatkist heeft, is het feit dat die grote firma, volgens de krant voor een bedrag van 72 miljoen euro, afgezien heeft van de terugvordering van die 72 miljoen ten aanzien van de Belgische Schatkist. Als die firma, dat bedrijf daarop had gestaan, dan had dit ons 72 miljoen euro gekost.

Ik stel dus vast dat er ofwel 12 miljoen euro of 7 miljoen euro, volgens uw cijfers, nog bij andere firma's terecht komt. Hebt u contact gehad met die andere firma's? Is er daar ook geprobeerd om hen te laten afzien van de terugvordering?

Ten slotte, het allerlaatste, volgens specialisten zou er opnieuw, maar nu via computercriminelen, geprobeerd worden om fraude te plegen met CO₂ rechten. Die informatie waart door Europa. Is men zich daarvan bewust in België? Heeft men daarnaar gekeken? Gaat men de nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat, na de oplichting die wij gekend hebben, er een tweede oplichting via CO₂-rechtenfraude zou gebeuren?

01.04 Staatssecretaris Carl Devlies: Mevrouw de voorzitter, in verband met de cijfers, dit zijn de cijfers die mij bezorgd zijn door de gemengde ondersteuningscel. Vanmiddag is er nog een bijeenkomst van die gemengde coördinatiestructuur. Ik zal dat nog even doorgeven en vragen of men iets kan preciseren, of er een verklaring is voor de afwijking met de cijfers die de krant *De Tijd* heeft gebracht. Van die cijfers hebben wij wel geen bronvermelding, ik weet dus niet hoe de krant *De Tijd* aan die cijfers geraakt is. Tot nader order denk ik dat de cijfers die ik heb juist zijn. Het verschil is trouwens ook niet zo groot.

Met betrekking tot nieuwe vormen van fraude, er zijn voortdurend nieuwe vormen van fraude, maar die worden voortdurend opgevolgd.

Naar aanleiding van de CO₂-emissierechtenfraude is er een preventiecampagne georganiseerd door de ondersteuningscel, waaraan meer dan 100 bedrijven hebben deelgenomen. Ook werd er bijzondere aandacht besteed aan mogelijke fraude met energieproducten. Kortom, een en ander wordt voortdurend opgevolgd.

Als u ons signaleert dat bepaalde computercriminelen met nog nieuwe vormen van fraude bezig zijn, zullen wij dat ook doorgeven aan de cel. Dat zal dan ongetwijfeld nagekeken worden. Het zal zeker op de agenda van de vergadering worden geplaatst.

Wat de snelheid van de reactie betreft, meen ik dat het moeilijk sneller kan. Wellicht waren er in Frankrijk reeds vroeger maatregelen genomen, maar de situatie in Frankrijk is verschillend, in die zin dat daar een emissierechtenbeurs bestaat, wat niet het geval is in België. In België heeft men wel onmiddellijk op een gepaste manier gereageerd toen de eerste fraudemeldingen zich voordeden.

Uiteindelijk is het toch belangrijk na te gaan wat de kosten geweest zijn voor de Belgische Staat: slechts 7 miljoen euro, terwijl het totaal voor Europa 5 miljard euro bedroeg. U maakt de vergelijking met Frankrijk, maar daar bedroegen de kosten wel 1,5 miljard euro. In België slechts 7 miljoen euro. Het verschil is toch bijzonder groot. Kortom, ik meen dat de Belgische regering wel snel en alert gereageerd heeft.

01.05 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, u hebt toch de enorme meevaller gehad dat het bedrijf dat voor 72 miljoen euro is opgericht, afziet van terugvordering van de Belgische Schatkist. Mocht het bedrijf dit doen, zou er een zeer grote toevoeging zijn bij die 7 miljoen. In totaal zou het ongeveer 3,2 miljard frank geweest zijn, als ik goed kan rekenen. Dat is toch een enorm bedrag.

U hebt ook niet gereageerd op mijn vraag of er geprobeerd is bij de bedrijven die slachtoffer waren te kijken of zij bereid waren af te zien van de overige 7 of de overige 12 miljoen euro aan terugvorderingen van de Schatkist?

01.06 Staatssecretaris Carl Devlies: Daar wil ik nog kort op reageren.

Mijnheer Van der Maelen, u weet dat er nog een gerechtelijk onderzoek loopt. Ik kan moeilijk over de details van dit gerechtelijk onderzoek spreken. Het belangrijkste is te weten dat de schade voor de Belgische Staat beperkt is gebleven tot 7 miljoen euro. Dat cijfer staat vast.

Wat de houding was van de verschillende privépartners die er bij betrokken waren, is een andere aangelegenheid. Het is hun verantwoordelijkheid. Misschien zal dit later terug te vinden zijn in het gerechtelijk onderzoek. Ik kan daar vandaag echter geen verdere verklaring over afleggen.

01.07 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik hoop voor de Belgische Schatkist dat het genoemde grote bedrijf, dat in de oprichtingzaak 72 miljoen euro heeft verloren, niet van gedachten verandert.

La **présidente**: Nous allons clore l'incident pour aujourd'hui, mais quelque chose me dit qu'on y reviendra.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 10.26 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.26 uur.